

ВСТУП

Черговий тридцять четвертий випуск регулярного фахового наукометричного видання «Лінгвістичні студії / *Linguistic Studies*» відбиває й адекватно характеризує активне зацікавлення науковців різних університетів та академічних інституцій низкою лінгвістичних проблем й у своєму загальному змісті окреслює перебіг дослідження й аналізу, розгляду й послідовного студіювання різноманітних аспектів і вимірів тих чи тих мовних ярусів, взаємодії останніх і взаємопроникнення зі встановленням закономірностей реалізації морфологічної та синтаксичної семантики, напрямів модифікації лексичної та словотвірної семантики, тенденцій уніфікації стилістичної семантики, актуалізації нормативних тенденцій, співвідношення узусних і мовленнєвих тенденцій, впливу останніх на системно нормативні й кодифіковані. Не менш знаковими постають намагання встановлення особливостей і закономірностей взаємодії та взаємовпливу, взаємовідношення і взаємозумовленості, взаємопроникнення і взаємокорелятивності, взаємохарактеристики і взаєморепрезентативності різних мовних ярусів, окремих їх одиниць і категорій із поглибленим студіюванням та викінченим аналізом напрямів і площин взаємоспрямування. Водночас у низці наукових розвідок вияскравлено різноманітні спектри науково-теоретичного й теоретико-прикладного осмислення проблем теорії мови, мовних систем, її еволюції та історії; уміщено дослідження динаміки і статистики, статусу, структури, семантики та функцій мовних одиниць, визначення функційно-семантичних парадигм окремих морфологічних і синтаксичних форм. Мають тяглість студіювання з комунікативної, когнітивної лінгвістики, дослідження їх категорій і одиниць, а також простеження особливостей вияву тих чи тих концептосфер і концептів, співвідношення прецедентних феноменів і концептосфер. Не менш навантаженими постають і студіювання з питань прагматичної та аксіологічної лінгвістики. Від першого випуску „Лінгвістичних студій” і до сьогоднішнього («Лінгвістичні студії / *Linguistic Studies*») ¹ започатковано й збережено основні концептуальні розділи, у межах яких й уміщено пропоновані студії й розвідки ². Щоправда, лінгвістична думка є динамічною, постійно розвивається, поглиблюється, унаслідок чого постають відчутними нові напрями, формуються нові школи, належним чином науковці реагують на видозміну науково-лінгвістичних парадигм, що й зумовили висвітлення в збірнику наукових праць «Лінгвістичні студії / *Linguistic Studies*» актуальних сьогодні проблем дискурсу та дискурсивних практик, ідеографічної, комунікативної, когнітивної, прагматичної, функційної, відмінкової, аналогової лінгвістики, а також питань сучасної мовної політики і політичної лінгвістики, лінгвокультурології й етнолінгвістики, лінгвістики впливу й ареальної лінгвістики та ін.

Після переїзду Донецького національного університету (сьогодні – Донецького національного університету імені Василя Стуса) з м. Донецька до м. Вінниці (2014 р.) збережено регулярність випусків «Лінгвістичних студій» ↔ «Лінгвістичні студії / *Linguistic Studies*». На сторінках збірника наукових праць публікували свої праці авторитетні мовознавці й молоді науковці з різних університетів Білорусі, Болгарії, Польщі, Росії, Сербії, України, Чехії та ін. У цьому, безперечно, значну роль відіграла системна робота Редакційної ради та Редакційної колегії. У складних умовах облаштування Університету в умовах переміщення усіх його структурних підрозділів не переривалася робота з авторами, редагуванням поданих матеріалів, їх форматкуванням, рецензуванням та ін. Відкритість політики Редакційної ради та Редакційної колегії регулярного збірника наукових праць «Лінгвістичні студії / *Linguistic Studies*» стала опертям оновленої ідеології видання, прагнення поглибленого аналізу рукописів та ін. Черговий випуск «Лінгвістичні студії / *Linguistic*

¹ Див.: Лінгвістичні студії : Вип. 1 / Укл. : А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк : ДонДУ, 1994. – 210 с.; Лінгвістичні студії : Вип. 2 / Укл. : А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк : ДонДУ, 1996. – 351 с.; Лінгвістичні студії : Вип. 3 / Укл. : А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк : ДонДУ, 1997. – 214 с.; Лінгвістичні студії : Вип. 4 / Укл. : А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк : ДонДУ, 1998. – 271 с.; Лінгвістичні студії : Вип. 5 / Укл. : А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк : ДонДУ, 1999. – 318 с.; Лінгвістичні студії : Вип. 6 / Укл. : А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк : ДонДУ, 2000. – 352 с.; Лінгвістичні студії : Вип. 7 / Укл. : А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк : ДонДУ, 2001. – 301 с.; Лінгвістичні студії : Вип. 8 / Укл. : А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк : ДонДУ, 2001. – 319 с.; Лінгвістичні студії : Вип. 9 / Укл. : А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк : ДонДУ, 2002. – 237 с.; Лінгвістичні студії : Вип. 10 / Укл. : А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк : ДонДУ, 2002. – 223 с.; Лінгвістичні студії : Вип. 11 / Укл. : А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк : ДонДУ, 2003. – Ч. I. – 330 с.; Ч. II. – 306 с.; Лінгвістичні студії : Вип. 12 / Укл. : А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк : ДонДУ, 2004. – 432 с.; Лінгвістичні студії : Вип. 13 / Укл. : А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк : ДонДУ, 2005. – 408 с.; Лінгвістичні студії : Вип. 14 / Укл. : А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк : ДонДУ, 2006. – 291 с.; Лінгвістичні студії : Вип. 15 / Укл. : А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк : ДонДУ, 2007. – 556 с.; Лінгвістичні студії : Вип. 16 / Укл. : А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк : ДонДУ, 2008. – 439 с.; Лінгвістичні студії : Вип. 17 / Укл. : А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк : ДонДУ, 2008. – 347 с.; Лінгвістичні студії : Вип. 18 / Укл. : А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк : ДонДУ, 2009. – 310 с.; Лінгвістичні студії : Вип. 19 / Укл. : А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк : ДонДУ, 2009. – 363 с.; Лінгвістичні студії : Вип. 20 / Укл. : А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк : ДонДУ, 2010. – 333 с.; Лінгвістичні студії : Вип. 21 / Укл. : А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк : ДонДУ, 2010. – 361 с.; Лінгвістичні студії : Вип. 22 / Укл. : А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк : ДонДУ, 2011. – 339 с.; Лінгвістичні студії : Вип. 23 / Укл. : А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк : ДонДУ, 2011. – 325 с.; Лінгвістичні студії : Вип. 24 / Укл. : А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк : ДонДУ, 2012. – 387 с.; Лінгвістичні студії : Вип. 25 / Укл. : А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк : ДонДУ, 2012. – 304 с.; Лінгвістичні студії : Вип. 26 / Укл. : А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк : ДонДУ, 2013. – 316 с.; Лінгвістичні студії : Вип. 27 / Укл. : А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк : ДонДУ, 2013. – 322 с.; Лінгвістичні студії / *Linguistic Studies* : Вип. 28 / Укл. : А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк : ДонДУ, 2014. – 314 с.; Лінгвістичні студії / *Linguistic Studies* : Вип. 29 / Укл. : А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк : ДонДУ, 2014. – 388 с.; Лінгвістичні студії / *Linguistic Studies* : Вип. 30 / Укл. : А.П. Загнітко (наук. ред.) та ін. – Київ – Вінниця: ДонДУ, 2015. – 213 с.; Лінгвістичні студії / *Linguistic Studies* : Вип. 31 / Укл. : А.П. Загнітко (гол. ред.) та ін. – Вінниця: ДонДУ, 2016. – 73 с.; Лінгвістичні студії / *Linguistic Studies* : Вип. 32 / Укл. : А.П. Загнітко (гол. ред.) та ін. – Вінниця: ДонДУ імені Василя Стуса, 2016. – 120 с.; Лінгвістичні студії / *Linguistic Studies* : Вип. 33 / Укл. : А.П. Загнітко (гол. ред.) та ін. – Вінниця: ДонДУ імені Василя Стуса, 2017. – 184 с.

² Усі матеріали випуску авторизовані (редколегія).

Studies» зберігає всі напрацювання попередніх видань, поглиблює прагнення Редакційної ради та Редакційної колегії розширювати географію авторів, обговорювати на сторінках актуальні питання сучасної лінгвістики, розвивати відкритість і публічність, підтвердженням чого є функційне навантаження наявних сайтів видання (<http://www.linguisticstudies.org>), (<https://sites.google.com/site/linguisticstudies/>) та багато іншого. До цього треба додати активну співпрацю Редакційної ради та Редакційної колегії з іншими мовознавчими виданнями і под., зокрема з виданнями Донецького національного університету імені Василя Стуса: «Граматичні студії» (від 2015 року й дотепер), «Лінгвокомп'ютерні дослідження» (від 2005 року й дотепер). Не менш важливим є також те, що увесь перебіг історії видання, його змістового наповнення легко встановити в інтернетовому просторі, зокрема на Лінгвістичному порталі (mova.dn.ua), низці інших порталів та сайтів. Істотною також постає реалізація багатьох проголошених на сторінках видання «Лінгвістичні студії / Linguistic Studies» ідей, що опрацьовані на кафедрі української мови та прикладної лінгвістики (до 2015 р.) і на кафедрі загального та прикладного мовознавства і слов'янської філології (від 2015 р. і до сьогодні) Донецького національного університету імені Василя Стуса, див., наприклад, створені Науково-дослідні експериментальні корпуси текстів Михайла Коцюбинського (<http://corpora.donnu.edu.ua/>) та ін. «Лінгвістичні студії / Linguistic Studies» ставлять актуальне питання збереження власного іміджу та розвитку всіх традицій, напрацьованих від 1994 року, гуртування лінгвістичних кіл в опрацьованні нових і новітніх актуальних мовознавчих проблем, а також питань міждисциплінарного характеру, що відбивають активне розпросторення лінгвістичних пошуків у царині психології (психолінгвістика), інформатики (лінгвістична інформатика), математики (математична лінгвістика), юриспруденції (юридична лінгвістика), криміналістики (судова лінгвістика) та ін.

Випуск розпочато студіями до XVI Міжнародного з'їзду славистів із загальної проблеми «Граматична категоризація в слов'янських мовах у діахронії та синхронії», що спільно формують цілісність, у якій виокремлено питання функцій російського безприменникового знахідного відмінка на тлі історичного розвитку мови, запропоновано й скваліфіковано об'єктивну граматику й категорію граматизації. Охоплено також розгляд рівнево-ступеневої типології граматизації в сучасному слов'янському реченні, а також ґрунтовно висвітлено напрями й тенденції граматикалізації показників евіденційності в українській мові.

Актуальним постає вичерпний аналіз техніки оформлення подвійного підрядно-предикативного зв'язку в простому реченні з коментуванням сфер його реалізації.

Вагомими є студії із функційної семантики лексичних і фразеологічних одиниць, у межах яких знайшли висвітлення запозичень релігійної сфери в лексичній системі польської мови, з'ясовано статус емоційно-оцінних слів у портретному зображенні жінок у романі Чарльза Діккенса «Холодний дім», а також схарактеризовано етимологію та закономірності вжитку назв митців у середньоанглійській мові. Окремо студійовано спортивні жаргонізми в українській мові кінця XX – початку XXI століття.

Зіставно-типологічне студіювання мов заявлено в окремому розділі, де сконцентровано розглянуто субзнакову фіксацію лінгвокультурного змісту в похідних номінаціях родичів (на матеріалі української та польської мов II половини XIX століття), проаналізовано варіанти культурно-ціннісної інтерпретації концепту *мультикультуралізм* в українській та російській мовах (на матеріалі газетних статей інтернет-видань), особливу увагу сконцентровано на дослідженні цінності *розум* у семантичному, структурному й прагматичному аспектах (на матеріалі англійської, німецької, української та російської фразеології).

Студіювання проблем лінгвістики тексту, дискурсології, когнітивної лінгвістики, дискурсології охоплює аналіз: 1) концепту «війна» з особливостями мовної об'єктивації в газетному тексті; 2) стереотипу «чужі країни» у свідомості та мовленнєвій практиці російського священника (на матеріалі оповідань священника Я. Щипова); 3) концепту *нестача* та його історичного розвитку в англійській мові; 4) емоційного концепту *радість* в англійській лінгвокультурі; 5) когнітивного потенціалу модальних значень у художній прозі Івана Багряного; 6) динаміки розвитку концепту *aventurismo* і його ролі у становленні національної концептосфери Іспанії; 7) генетичного зв'язку опозитів *відсутність – присутність* для когнітивного вивчення поняття *відсутність*; 8) граматичного подання мотиву медитативної та споглядальної самотності (на матеріалі російськомовної поезії XIX-XXI століть); 9) ключового знаку як впливового стрижня структури лінгвосеміотичного коду рекламної комунікації: проблеми ідентифікації; 10) моделювання структури концептосфери Нового Завіту засобами епідигматики та ін.

Розділ, присвячений питанням лінгвогеографії, соціолінгвістики, ономастики й термінології, містить аналіз експресивної номінації в сучасному топоніміконі, розгляд вимови звукосполук українськими респондентами Придністров'я у співвідношенні норми й девіації, а також студіювання антропонімного простору Дмитра Донцова як відтворення духовного та героїчного минулого українського народу.

Не менш актуальними є аналітичні огляди та хронікальні зауваги, що охоплюють висвітлення краківської україністики сьогодні з простеженням її здобутків і перспектив, а також рецензування вагомих праць з історичної граматики та ін.

Автори чергового випуску «Лінгвістичні студії / Linguistic Studies», його Редакційна колегія та Редакційна рада сподіваються, що вміщені в ньому статті спонукатимуть до міркувань та дискусій. Відгуки і пропозиції потрібно надсилати на адресу: Редакція серії видання «Лінгвістичні студії / Linguistic Studies», кафедра загального та прикладного мовознавства і слов'янської філології, вул. Шістсотріччя, 21, Донецький національний університет імені Василя Стуса, кімн. 610, 21021, м. Вінниця, Україна.